

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ДАРГА САНДАГИЙН БЯМБАЦОГТ
ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

Төрийн ордон, Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай,
6 дугаар хороо, Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14201
Утас: (976-51) 26 08 17, Факс: (976-51) 26 24 08,
Цахим шуудан: info@cabinet.gov.mn,
Цахим хуудас: www.mongolia.gov.mn

2026.10.16 № 37-1/100
танай _____-ны № _____-т

Хуулийн төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанаар хэлэлцүүлэхийг хүсье.

Хавсралт ... хуудастай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД

Н.УЧРАЛ

000264002644

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ЕРӨНХИЙ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
Л.ӨЛЗИЙСАЙХАН ТАНАА

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР**

Төрийн ордон, Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай,
6 дугаар хороо, Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14201
Утас: (976-51) 26 08 17, Факс: (976-51) 26 24 08,
Цахим шуудан: info@cabinet.gov.mn,
Цахим хуудас: www.cabinet.gov.mn

2026.10.09 № ХЭТ/3437
танай _____-ны № _____-т

Хуулийн төсөл өргөн мэдүүлэх
хугацааг товлох тухай

Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг Засгийн газраас Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр шийдвэрлэсний дагуу холбогдох материалын хамт хүргүүлж байна.

Хянан үзэж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх хугацааг товлохыг хүсье.

Хавсралт 40 хуудастай.

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

Б.ЭНХБАЯР

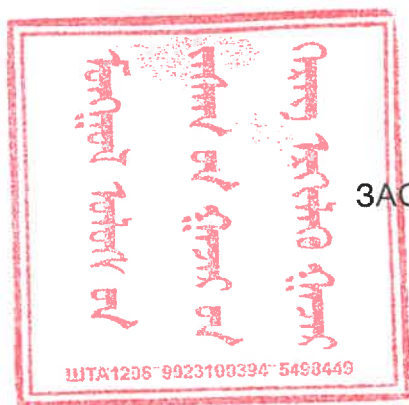
000265007267

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2026 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн 18 дугаар хуралдааны тэмдэглэлд:

“6.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг хэлэлцээд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр тогтов.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН САЙД

Засгийн газрын II байр, С.Данзангийн гудамж 5/1,
4-р хороо, Чингэлтэй дүүрэг, 15160 Улаанбаатар хот,
Утас/факс: (976-51) 26 74 68, Цахим шуудан: info@mof.gov.mn,
Цахим хуудас: http://www.mof.gov.mn

2026.09.14 № 01/10026

танай _____-ны № 01/4459-т

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ САЙД Б.БАТЦЭЦЭГ ТАНАА

Танаас ирүүлсэн “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл болон холбогдох материалуудтай танилцаад Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.7 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх зөвшөөрлийг үүгээр олгож байна.

Хүндэтгэсэн,

З.МЭНДСАЙХАН

9761001588

**МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД**

Засгийн газрын V байр, Б.Ширэндэвийн гудамж 8/4,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160

Утас/Факс: (976-51) 26 75 33,

Цахим шуудан: info@mojha.gov.mn,

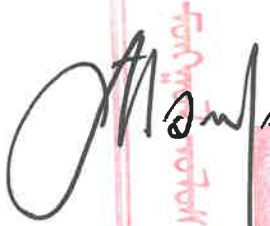
Цахим хуудас: www.mojha.gov.mn

2024.10.05 № 1/5210

танай _____-ны № _____-т

**ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ
САЙД Б.БАТЦЭЦЭГ ТАНАА**

Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай
Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс
хоорондын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн
төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар
зүйлийн 20.8 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их
Хуралд өргөн мэдүүлэх нь зүйтэй гэж үзэв.

 Г.ТЭМҮҮЛЭН

152642028 ХЗДХЯны А5

**МОНГОЛ УЛСЫН ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ
САЙД**

Энхтайвны өргөн чөлөө 7а,
Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14210
Утас: 262135, Факс: (976-11)322127
Цахим шуудан: info@mfa.gov.mn
Цахим хуудас: www.mfa.gov.mn

2026.05.27 № 01/2671

танай _____-ны № _____-т

**Г МОНГОЛ УЛСЫН САЙД, ЗАСГИЙН Г
ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН
ДАРГА Б.ЭНХБАЯР ТАНАА**

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.9 дахь хэсэг болон 40 дүгээр зүйлийн 40.1.8 дахь хэсэгт заасны дагуу “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлэх зөвшөөрлийг үүгээр олгов.

Гадаад харилцааны яам
Удирдлага
Гадаад харилцааны сайд
Батмөнх БАТЦЭЦЭГ
2026-05-27 15:22:16

БАТЛАВ.
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ САЙД

Б.БАТЦЭЦЭГ

БАТЛАВ.
ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХӨРГИЙН
САЙД

С.АМАРСАЙХАН

2026 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдөр

**НАЙРСАГ ХАРИЛЦАА, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ БЕЛАРУСЬ УЛС
ХООРОНДЫН ГЭРЭЭГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг. Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улсын хооронд 1992 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдөр дипломат харилцаа тогтоосон. Үүнээс хойш хоёр тал 32 жилийн дараа хоёр талын харилцааны үндсийг тодорхойлсон баримт бичгийг байгуулав.

Хоёр улсын хооронд дипломат харилцаа тогтоосноос хойш Беларусь Улсын Ерөнхийлөгч А.Г. Лукашенкогийн Монгол Улсад хийсэн анхны төрийн айлчлалын үеэр “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-нд 2024 оны 6 дугаар сарын 3-ны өдөр Ерөнхийлөгч У. Хүрэлсүх, Ерөнхийлөгч А.Г. Лукашенко нар гарын үсэг зурсан.

Монгол Улсын хувьд Евразийн эдийн засгийн холбоотой худалдаа, эдийн засгийн харилцааг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд түүний гишүүн бөгөөд Ази, Европыг холбосон дамжин өнгөрөх тээврийн гол зангилаа хэсэгт орших Бүгд Найрамдах Беларусь Улстай харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх үүднээс тус гэрээг байгуулсан.

Уг баримт бичиг нь хоёр талын эрх тэгш, харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Дүрмийн зорилго, зарчмыг хэрэгжүүлэх зорилгыг агуулсан олон улсын гэрээ болно.

Гэрээний 16 дугаар зүйлд уг гэрээг хоёр тал соёрхон батлахаар тохиролцсон тул Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хурлаар соёрхон батлуулах шаардлагатай.

Гэрээний төслийг Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 4 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, улмаар УИХ-ын Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны 2019 оны 4 дүгээр сарын 23-ны хуралдаанаар төслийг зөвшилцсөн болно.

Хоёр.Хуулийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Гэрээний 16 дугаар зүйлд уг гэрээ нь соёрхон баталсан тухай Батламж жуух бичгийг солилцсон өдрөөс хүчин төгөлдөр болох заалтыг тусгасан.

Хуулийн төсөл нь нэг зүйлтэй байх бөгөөд гэрээг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлах тухай заалттай байхаар боловсруулав.

Гэрээний дагуу талууд найрсаг, хамтын ажиллагааг тогтоож, түүний хүрээнд хамтран ажиллахаар тохиролцов. Гэрээнд тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал, хилийн халдашгүй дархан байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдлыг харилцан хүндэтгэж, дотоод хэрэгт үл оролцох, хүний эрхийг дээдлэх талаар тусгасан. Гэрээ нь 17 зүйлтэй бөгөөд улс төр, эдийн засаг, боловсрол, шинжлэх ухаан, техник, нийгэм, соёл, хүмүүнлэг, хөдөө аж ахуйн салбарын харилцааг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалт, худалдааг дэмжих, НҮБ болон бусад олон талт хүрээнд хамтран ажиллах, орон нутгийн харилцааг хөгжүүлэх, дамжин өнгөрөх тээвэр хийхэд дэмжиж, хоёр улс далайд гарцгүйн хувьд энэ хүрээнд хамтран ажиллах, байгалийн гамшиг болон гэмт хэрэгтэй тэмцэхэд хамтран ажиллах талаар заасан. Гэрээг 10 жилийн хугацаатай байгуулсан бөгөөд аль нэг тал нь цуцлах шийдвэр гаргахгүй бол тав таван жилээр аяндаа сунгагдана.

Гурав. Хууль батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Хууль батлагдсаны дараа хоёр тал соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг солилцсон өдрөөс уг гэрээ хүчин төгөлдөр болно. Гэрээг соёрхон баталсны дараа Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Дүрмийн 102 дугаар зүйлд заасны дагуу НҮБ-ын Нарийн бичгийн дарга нарын газарт бүртгүүлнэ.

Хууль батлагдсанаар хоёр улсын харилцаа, хамтын ажиллагааг улс төр, эдийн засаг, худалдаа, боловсрол зэрэг өргөн хүрээнд өргөжүүлэн хөгжүүлэх нөхцөл бүрдэнэ. Үүнээс гадна Монгол Улсын хувьд Беларусь Улстай Европоос Ази уруу дамжин өнгөрөх тээврийг хөнгөвчлөх, далайд гарцгүй орнуудын хүрээнд хамтран ажиллах, харилцан дэмжих боломжтой болно. Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай энэхүү үндсэн гэрээг түшиглэн цаашид аль нэг салбар харилцааг хамарсан, нарийвчилсан хоёр талын баримт бичиг байгуулах эрх зүйн үндэс бий болно.

Энэхүү гэрээ нь "Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал" болон "Монгол Улсын Гадаад бодлогын үзэл баримтлал"-д туссан "улс төр, дипломтын арга"-аар тусгаар тогтнол бүрэн эрх байдлаа хамгаалах, дэлхийн улс орнуудтай хоёр талын найрсаг харилцааг хөгжүүлэх тухай зарчимтай нийцэж байгаа бөгөөд эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн аливаа сөрөг үр дагавар үүсэхгүй болно.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, шинэчлэн найруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох хууль, тогтоомж

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуультай нийцсэн бөгөөд хуулийн төсөлтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах, шинэчлэн найруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох хууль тогтоомж байхгүй болно.

Гэрээг соёрхон баталсны дараа Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Нарийн бичгийн дарга нарын газарт бүртгүүлнэ.

ТАНИЛЦУУЛГА

*"Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай
Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс
хоорондын гэрээ"-ний тухай*

Монгол Улс Бүгд Найрамдах Беларусь Улстай 1992 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр дипломат харилцаа тогтоосон. Бүгд Найрамдах Беларусь Улс Элчин сайдын яамаа Улаанбаатар хотноо 2014 онд, Монгол Улс Элчин сайдын яамаа Бүгд Найрамдах Беларусь Улсын Минск хотноо 2021 онд тус тус нээсэн.

Хоёр улсын хооронд дипломат харилцаа тогтоосноос хойш Беларусь Улсын Ерөнхийлөгч А.Г. Лукашенкогийн Монгол Улсад хийсэн анхны төрийн айлчлалын үеэр "Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ"-нд 2024 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдөр Ерөнхийлөгч У. Хүрэлсүх, Ерөнхийлөгч А.Г. Лукашенко нар гарын үсэг зурсан.

Беларусь Улстай найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх нь Монгол Улсын хувьд Евроазийн эдийн засгийн холбоотой худалдаа эдийн засгийн харилцааг хөгжүүлэх бодлоготой нийцэж байгаа бөгөөд Ази, Европыг холбосон дамжин өнгөрөх тээврийн гол зангилаа хэсэгт орших Бүгд Найрамдах Беларусь Улс нь манай худалдаа, эдийн засгийн томоохон түнш орнуудын нэг юм.

Энэхүү гэрээ нь 17 зүйл бүхий монгол, орос, беларусь хэлээрх гурван эх бичвэрээс бүрдэх бөгөөд талуудын улс төр, худалдаа, эдийн засаг, зам тээвэр, хөдөө аж ахуй, боловсрол, шинжлэх ухаан, техник, нийгэм, соёл, хүмүүнлэг болон харилцан сонирхсон бусад салбарт харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхээр тусгаж, хоёр улсын цаашдын харилцаа, хамтын ажиллагааны эрх зүйн үндсийг тогтоосон юм.

Гэрээний төслийг Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 04 дүгээр сарын 03-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, улмаар УИХ-ын Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны 2019 оны 04 дүгээр сарын 23-ны өдрийн хуралдаанаар төслийг зөвшилцсөн болно.

Хуулийн төслийг Хууль зүй, дотоод хэргийн болон Гадаад харилцааны сайд нарын 2026 оны 04 дүгээр сарын 20-ны өдөр баталсан Хуулийн төслийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсэгт заасан аргачлалын дагуу боловсруулав.

Хуулийн төсөл нь нэг зүйлтэй байх бөгөөд гэрээг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлах тухай заалттай байхаар боловсруулав. Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуультай нийцсэн бөгөөд эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн аливаа сөрөг үр дагавар үүсэхгүй, хуулийн төсөлтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах, шинэчлэн найруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох хууль тогтоомж байхгүй болно.

Беларусийн тал уг гэрээг хүчин төгөлдөр болгоход шаардлагатай дотоодын хууль тогтоомжийн шаардлагаа хангасан тухайгаа мэдэгдсэн болно.

--oOo--

ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улсын хооронд 1992 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдөр дипломат харилцаа тогтоосноос хойш улс төр, нийгэм, эдийн засаг, хөдөө аж ахуй, боловсрол, хүмүүнлэг зэрэг олон салбарт хамтын ажиллагааг хөгжүүлж байна. Беларусь Улс ЭСЯ-аа Улаанбаатар хотод 2014 онд, Монгол Улс ЭСЯ-аа Беларусь Улсын Минск хотод 2020 онд тус тус нээсэн.

Беларусь Улсын тухай

Бүгд Найрамдах Улс Беларусь нь хойд болон зүүн талаар Оросын Холбооны Улс, өмнөд талаараа Украин, баруун талаараа Польш, баруун хойд талаараа Литва, Латви улстай хиллэдэг. Далайд гарцгүй, 207.6 мянган хавтгай дөрвөлжин километр талбайтай. Минск хот тус улсын улс төр, эдийн засаг, боловсрол, соёлын төв, нийслэл хот юм. Үүнээс гадна Брест, Гомель, Гродно, Могилёв, Витебск зэрэг томоохон хоттой. Албан ёсны хэл нь беларусь болон орос хэл. Үндэсний мөнгөн тэмдэгт нь Беларусийн рубль. Беларусь нь ой мод, гол мөрөн, нуур, намаг ихтэй, нам дор тэгш газар нутагтай улс юм. Хойд хэсэгт нь нуур олон, өмнөд хэсгийн Полесье нутагт өргөн намаг тархсан. Өвөл нь хүйтэн, цастай, зун нь зөөлөн дулаан бөгөөд жилийн турш хур тунадас ордог.

Беларусь нь түүхийн явцад Литвийн Их Гүнт Улс, Польш–Литвийн хамтын улс, Оросын эзэнт гүрний бүрэлдэхүүнд байж, хожим ЗХУ-ыг үүсгэн байгуулсан бүгд найрамдах улсуудын нэг болсон. Дэлхийн хоёрдугаар дайнд хохирол амссан бөгөөд дайны дараа хот суурин, аж үйлдвэрээ сэргээн босгосон. Тусгаар тогтнолоо 1991 онд сэргээн тогтоосон.

Беларусь нь машин үйлдвэрлэл, химийн үйлдвэрлэл, хүнсний боловсруулалт, хөдөө аж ахуй хөгжсөн орон юм. Зөвлөлтийн үед бүрэлдсэн аж үйлдвэрийн суурь нь эдийн засагт нь чухал байр суурь эзэлдэг. Трактор, ачааны автомашин, уурхайн хүнд даацын машин, хөдөө аж ахуйн тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэдгээрээ танигдсан.

Минскийн тракторын үйлдвэрийн “Беларусь” трактор, БелАЗ үйлдвэрийн уурхайн самосвалууд нь олон улсад хэрэглэгддэг бүтээгдэхүүнүүд юм. Түүнчлэн калийн бордоо үйлдвэрлэл болон газрын тос боловсруулах салбар эдийн засагт нь ач холбогдолтой.

Хөдөө аж ахуйн салбарт төмс, үр тариа, маалинга тариалах, сүү, махны чиглэлийн мал аж ахуй эрхлэх нь түгээмэл. Ялангуяа сүүн бүтээгдэхүүн, хүнсний боловсруулалт нь дотоодын хэрэгцээг хангахаас гадна экспортод чиглэдэг.

Беларусчуудын соёлд Зүүн Славын уламжлал болон хөрш орнуудтай олон зуун жилийн турш харилцсан түүхийн нөлөө шингэсэн байдаг. Беларусийн хэл нь орос, украин хэлтэй төрөл боловч өөрийн гэсэн дуудлага, үгийн сан, утга зохиолын

уламжлалтай бие даасан хэл юм. Шашны хувьд үнэн алдартны шашны уламжлалтай.

Беларусь-ОХУ харилцаа

Беларусь Улс нь ОХУ-тай “Холбооны Улс” (Союзное Государство)-ын хүрээнд хамгийн ойр стратегийн түншлэлийн харилцаатай хэвээр байгаа бөгөөд батлан хамгаалах, эрчим хүч, аж үйлдвэр, тээвэр, худалдаа, санхүүгийн салбарт нягт хамтран ажиллаж байна. ОХУ-тай стратегийн түншлэл, холбоотны харилцаа хөгжүүлж буй нь хоёр орны газар нутаг, соёл-түүхийн ойр байдал, эдийн засгийн харилцан нөхөж буй байдал, беларусь, оросын аж ахуйн нэгжүүдийн нягт хамтын ажиллагаа зэрэгтэй холбоотой.

ОХУ-ын Ерөнхийлөгч В.Путин, Бүгд Найрамдах Беларусь Улсын Ерөнхийлөгч А.Лукашенко нар Холбооны Улсын Төрийн дээд зөвлөлийн ээлжит хуралдааныг 2026 оны 2 дугаар сарын 26-ны өдөр Москва хотноо хамтран даргалсан. Энэхүү уулзалт нь 1996 онд байгуулагдсан Орос–Беларусийн холбоо, стратегийн түншлэлийн 30 жилийн ойтой давхацсан бөгөөд Орос, Беларусь хоёр улсын стратегийн түншлэл, интеграцийн бодлогыг цаашид гүнзгийрүүлэх, олон салбарын хамтын ажиллагааг шинэ шатанд гаргах зорилгыг бататгасан чухал уулзалт болсон гэж шинжээчид тэмдэглэдэг.

Беларусь, Орос нь гадаад бодлогын салбарт хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хөтөлбөрийн дагуу олон улсын тавцанд үйл ажиллагаагаа зохицуулдаг бөгөөд энэхүү хөтөлбөрийг 2 жил тутамд шинэчлэн баталдаг. Энэ хүрээнд хөдөлмөр эрхлэх, амьдрах газраа сонгох, боловсрол, эмнэлгийн тусламж, нийгмийн халамж авах зэрэг олон салбарт Беларусь, Оросын иргэд ижил тэнцүү боломжийг эдэлдэг. Беларусь-Оросын хилээр нэвтэрч буй беларусь, орос иргэдийг хилийн хяналт, гаалийн шалгалт, шилжилт хөдөлгөөнд баримт бичгийн шаардлагаас бүрэн чөлөөлсөн.

Беларусь – Украины харилцаа

Беларусь – Украины харилцааны өнөөгийн хурцадмал байдал нь Беларусь-Оросын холбоотны харилцаа, Оросын Украинд явуулж буй цэргийн тусгай ажиллагаатай шууд холбоотой. Цэргийн тусгай ажиллагаа эхэлсэн өдөр (2022.02.24)-өөс эхлэн өнгөрсөн 4 жилийн хугацаанд Беларусь Улс нь Орос-Украины “мөргөлдөөнийг харилцан хүндэтгэл, харилцан ойлголцлын үндсэн дээр яриа хэлэлцээ дипломат арга замаар зохицуулах”, “мөргөлдөөнд оролцохгүй байх”, “мөргөлдөөнийг энхийн замаар шийдвэрлэх гүүр нь болох” байр суурийг баримталж ирсэн.

Ерөнхийлөгч Александр Лукашенко 2026 онд Беларусь Украинтай дайтах сонирхолгүй, мөргөлдөөнд татагдан орохгүй байхыг зорьж байгаагаа удаа дараа мэдэгдсэн. Тэрээр Беларусь–Украины хилийн дагуу шинэ фронт үүсэх нь бүс

нутгийн нөхцөл байдлыг улам хүндрүүлнэ гэж үздэг. Украины асуудлаарх энхийн хэлэлцээг дэмжиж, мөргөлдөөнийг улс төр, дипломат аргаар шийдвэрлэхийг чухалчилж байгаагаа илэрхийлж, энхийн үйл явцад чиглэсэн олон улсын хүчин чармайлтыг сайшааж байгаагаа мэдэгдсэн. Тэрээр 2026 оны 8 дугаар сарын 22-ны өдөр хийсэн мэдэгдэлдээ “Бид энх тайван байхын төлөө бүхнийг хийх болно. Бид түрэмгийлэгч биш” хэмээгээд Беларусь Улсыг “хамтран түрэмгийлэгч” хэмээн нэрлэдэг хүмүүс байдаг ч тус улс “туйлын энх тайванч бодлого” хэрэгжүүлж байгааг мэдэгдсэн. Түүний хэлснээр, Беларусь Улс хөрш орнуудтай хилээ нээлттэй байлгах бодлого баримталж байгаа бөгөөд одоогийн нөхцөл байдал хүнд байгаа хэдий ч Украины хил орчмын бүсэд ургамал, зэрлэг жимс түүх хүсэлтэй иргэдэд зориулан хил нээх шийдвэр гаргасан. Энэ нь цэргийн ажиллагаа эхлэхээс өмнө хоёр улсын хил орчмын нутгийн иргэдийн дунд байсан уламжлалт зорчих нөхцөлийг сэргээх зорилготой гэж тэрээр тайлбарласан.

Беларусь Оростой холбоотны харилцаа, аюулгүй байдал, цэргийн хамтын ажиллагаагаа үргэлжлүүлсэн хэвээр байгаа. Иймд Беларусийн Украины асуудлаарх байр суурийг зөвхөн “төвийг сахисан” гэж тодорхойлохоос илүүтэй, Оростой стратегийн холбоотны харилцаагаа хадгалах боловч Украины мөргөлдөөнд шууд оролцохоос зайлсхийх, энхийн хэлэлцээг дэмжих гэсэн хосолсон чиглэлтэй гэж шинжээчид үздэг.

Беларусийн эсрэг хэрэгжүүлж буй олон улсын хориг арга хэмжээний тухай

Европын Холбоо (ЕХ)-ны Беларусийн эсрэг хэрэгжүүлж буй хориг арга хэмжээ улам өргөжиж, олон салбарыг хамарсан иж бүрэн хоригийн дэглэм хэвээр үйлчилж байна.

Хоригийн үндэслэл: Беларусийн Ерөнхийлөгчийн 2020 оны 8 дугаар сарын сонгуулийн дараа тус улсын эрх баригчид тайван жагсагчдын эсрэг хүчирхийлэл үйлдэж, айлган сүрдүүлж, хоморголон баривчилсан үйлдлүүд гаргаж хүний эрх зөрчсөн, сонгуулийн дүнг эсэргүүцсэн иргэний нийгэм, ардчилсан сөрөг хүчин, сэтгүүлчдийг хүчирхийлэн хэлмэгдүүлж байгааг буруушааж, ЕХ-ны зүгээс тус улсын эсрэг нийт 8 багц хориг арга хэмжээг авч анх 233 хүн, 38 хуулийн этгээдийг хамруулаад байсан. Харин 2026 онд ЕХ-ны хязгаарлалтын арга хэмжээ 312 хүн, 62 хуулийн этгээдэд үйлчилж байгаа бөгөөд хориг арга хэмжээг 2027.02.28 хүртэл сунгасан.

Беларусь Улс АНУ-тай хийсэн хэлэлцээний хүрээнд 2026 оны 3 дугаар сараас эхлэн тус улсад хоригдож буй хүний эрхийн идэвхтнүүд, сэтгүүлчид зэрэг 250 гаруй хоригдлыг сулласан. АНУ хариуд нь санхүүгийн салбар болон кали(potash)-ийн экспортын зарим хоригийг цуцалсан. Эдгээр хориг арга хэмжээ суллагдсантай холбоотойгоор Беларусийн санхүү, экспортын салбарт эерэг хүлээлт бий болсон. Ялангуяа калийн экспорт болон банкны салбарт идэвхжил нэмэгдэх төлөв ажиглагдаж байна.

Хоёр талын харилцаа болон гэрээ

Монгол, Беларусийн харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх зорилгоор хоёр улсын Парламентын бүлэг, Засгийн газар хоорондын комисс, Гадаад харилцааны яам хоорондын улс төрийн зөвлөлдөх уулзалт, Олон улсын автотээврийн асуудлаарх Монгол-Беларусийн хамтарсан комисс, Шинжлэх ухаан, технологийн салбарын хамтын ажиллагааны Монгол, Беларусийн хамтарсан комисс зэрэг байнгын механизмууд ажиллаж байна.

Хоёр улсын идэвхтэй өрнөж буй хамтын ажиллагааг үргэлжлүүлэх, цаашид харилцан ашиг сонирхол бүхий салбаруудад харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг өрнүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилгоор Беларусь Улсын Ерөнхийлөгч А.Г.Лукашенкогийн Монгол Улсад хийсэн төрийн айлчлалын үеэр “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-нд 2024 оны 6 дугаар сарын 3-ы өдөр Ерөнхийлөгч У.Хүрэлсүх, Ерөнхийлөгч А.Г.Лукашенко нар гарын үсэг зурсан.

Энэхүү гэрээ нь 17 зүйл бүхий монгол, орос, беларусь хэлээрх гурван эх бичвэрээс бүрдэж буй бөгөөд талуудын улс төр, худалдаа, эдийн засаг, боловсрол, зам тээвэр, хөдөө аж ахуй, шинжлэх ухаан, техник, нийгэм, соёл, хүмүүнлэг болон харилцан сонирхсон бусад салбарт харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхээр тусгаж, хоёр улсын цаашдын харилцаа, хамтын ажиллагааны эрх зүйн үндсийг бий болгох ач холбогдолтой.

Гэрээний төслийг Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 4 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, улмаар УИХ-ын Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны 2019 оны 4 дүгээр сарын 23-ны өдрийн хуралдаанаар төслийг зөвшилцсөн болно.

Хуулийн төслийг Хууль зүй, дотоод хэргийн болон Гадаад харилцааны сайд нарын 2026 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдөр баталсан Хуулийн төслийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсэгт заасан аргачлалын дагуу боловсруулав.

Хуулийн төсөл нь нэг зүйлтэй байх бөгөөд гэрээг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлах тухай заалттай байхаар боловсруулав. Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуультай нийцсэн бөгөөд эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн аливаа сөрөг үр дагавар үүсэхгүй, хуулийн төсөлтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах, шинэчлэн найруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох хууль тогтоомж байхгүй болно.

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г Беларусь Улсын Үндэсний хурлын төлөөлөгчдийн танхим (Парламент) 2024 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр соёрхон

баталж, хүчин төгөлдөр болгоход шаардлагатай дотоодын хууль тогтоомжийн шаардлагаа хангасан тухай мэдэгдсэн болно.

Монгол-Беларусийн худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаа

Монгол, Беларусийн худалдаа, эдийн засгийн харилцааг дараах баримт бичгийн хүрээнд зохицуулж байна. Үүнд:

- Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр (1992.01.24-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсон);
- Хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр (2002.01.27-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон)
- Орлого ба хөрөнгийн татварыг давхардуулж ногдуулахгүй байх, татвар төлөхөөс зайлсхийх явдлаас урьдчилан сэргийлэх тухай (2007.03.12-ны хүчин төгөлдөр болсон) Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр зэрэг болно.

Худалдаа, эдийн засаг, шинжлэх ухаан, техникийн хамтын ажиллагааны Засгийн газар хоорондын хамтарсан комисс 2013 онд үйл ажиллагаа эхлүүлж, өнгөрсөн хугацаанд 8 удаагийн хуралдаан зохион байгуулсан.

Манай улс Беларусь Улсад гол төлөв хээрийн болон хайлуур жонш, холхивч, эд анги, суудлын автомашин экспортолж, Беларусь Улсаас өтгөрүүлсэн, хуурай сүү, цөцгий, нефтийн бүтээгдэхүүн, боодлын хуванцар хайрцаг, сав, таглаа, зоргодсон хавтан, амуу соёолж, бяслаг ба аарц, трактор, тээврийн хэрэгсэл, хөнгөн ба ачааны тэрэгний сэлбэг, эд анги, мебель ба түүний эд анги, тусгай зориулалтын машин механизм, төхөөрөмж импортолж байна.

Монгол, Беларусийн худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрүүдийг өнгөрсөн хугацаанд байгуулсан. Түүнчлэн, Монгол, Беларусийн Засгийн газар хоорондын 50.0 сая еврогийн Экспортын зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийг 2019 оны 4 дүгээр сарын 19-ний өдөр байгуулж, хэлэлцээрийн хүрээнд Беларусийн Хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр 2019-2021 онд 20 орчим сая еврогийн 3 төсөл (онцгой байдлын ерөнхий газарт гал унтраах машин, тоног төхөөрөмж нийлүүлэх төсөл, МАЗ-ын авто замын засвар, арчлалтын 42 ширхэг машин механизм нийлүүлэх төсөл, трактор, хөдөө аж ахуйн машин, агуулах нийлүүлэх төсөл) бүрэн хэрэгжүүлж дууссан. Монгол Улсын Сангийн яам 2026 онд Экспортын зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн хүрээнд байгуулсан тусгайлсан зээлийн хэлэлцээрүүдийн үндсэн төлбөрийг хүүгийн хамт хугацаанаас нь өмнө бүрэн барагдуулсан.

Энэ оны 7 дугаар сарын 22-ны өдрөөс хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн “Монгол Улс болон Евразийн эдийн засгийн холбоо, түүний гишүүн орнууд хоорондын худалдааны түр хэлэлцээр”-ийн хүрээнд болон “Цагаан алт”, “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тус улстай харилцан ашигтай хамтын ажиллагаа өрнүүлэхээр үргэлжлүүлэн ажиллаж байна.

Беларусийн компаниудын Монгол Улс дахь үйл ажиллагааны тухай

Беларусь Улсын томоохон төрийн өмчит компаниуд Монгол Улсын зах зээлд албан ёсны дилер, дистрибьютерүүдээр дамжин бүтээгдэхүүнээ борлуулж байна. Тухайлбал:

- “БЕЛАЗ” хүнд даацын өөрөө буулгагчийн сэлбэг, эд анги нийлүүлэгч “Беллинк” ХХК;
- “МАЗ” (Минский автомобильный завод), “МТЗ” (Минский тракторный завод), “Бобруйсксельмаш”, “ДорЭлектроМаш”, “Гомсельмаш” компаниудын хөдөө аж ахуй, хот тохижилтын техник, сэлбэг, эд анги нийлүүлэгч “МБ Инжиниринг” ХХК, “Техник Импорт” ХХК;
- “МТЗ” компанийн тракторын сэлбэг, эд анги нийлүүлэгч “Агромаштех” ХХК, Бобруйск хотын тракторын үйлдвэрийн 36 морины хүчтэй “Беларус 320,4” тракторыг Монголд угсарч нийлүүлдэг “ТОТ КОМ СЕРВИС” ХХК;
- Замын барилга, нийтийн аж ахуйн тусгай зориулалтын техник үйлдвэрлэгч “Амкодор” компанийн тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгслийг нийлүүлэгч “Техник Монде” ХХК;
- Лифт үйлдвэрлэгч Могилевлифтмаш үйлдвэрийн албан ёсны түнш, борлуулагч “Сигма Лифт” ХХК болон “Монгол Лифт” ХХК зэрэг аж ахуйн нэгжүүд зэрэг болно.

Хоёр улсын хооронд авто замын тээвэрлэлт хийж буй үндсэн аж ахуйн нэгжүүд нь монголын талаас улс хоорондын тээврийн зууч “Тушин ложистик” компани, беларусийн талаас хөргүүртэй тээврийн үйл ажиллагаа явуулдаг “Карго Лайн” ХХК, бүх төрлийн ачааны улс хоорондын тээвэрлэлт гүйцэтгэдэг “Траско” ХХК зэрэг байна. Монгол Улсад Беларусийн хөрөнгө оруулалттай 11 хувийн компани бүртгэгдсэн.

-oOo-

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... дугаар сарын “ ” өдөр

Төрийн ордон, Улаанбаатар хот

ГЭРЭЭ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Улаанбаатар хотноо 2024 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдөр байгуулсан “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

С. БЯМБАЦОГТ

**НАЙРСАГ ХАРИЛЦАА,
ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ БЕЛАРУСЬ УЛС
ХООРОНДЫН ГЭРЭЭ**

Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Беларусь Улс, цаашид Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд гэх,

хоёр орны ард түмний найрсаг харилцааны уламжлалыг үндэслэж,

Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын эрх тэгш, харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх нь ард түмний ашиг сонирхолд нийцэж байгаад итгэж,

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Дүрмийн зорилго, зарчмыг хэрэгжүүлэх үүрэг, амлалтаа нотолж,

Хоёр талт харилцааг чанартай шинэ түвшинд гаргах, түүний эрх зүйн үндсийг бэхжүүлэхийг хүсэж,

Дараах зүйлийг хэлэлцэн тохиролцов:

1 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд өөр хоорондын харилцааг найрсаг харилцааны түвшинд хөгжүүлэх бөгөөд улсын тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал, хилийн халдашгүй дархан байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдлыг харилцан хүндэтгэж, дотоод хэрэгт үл оролцох болон эрх тэгш байх, хүч үл хэрэглэх буюу хүчээр сүрдүүлэхгүй байх, маргааныг энхийн замаар шийдвэрлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг хангах болон олон улсын үүргээ ёсчлон биелүүлэх зарчмыг удирдлага болгоно.

Бүртгэлийн дугаар

302-01

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

2010 оны 10 дугаар сарын 28

2 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд улс төр, эдийн засаг, боловсрол, шинжлэх ухаан, техник, нийгэм, соёл, хүмүүнлэг, хөдөө аж ахуйн болон харилцан сонирхсон бусад салбарт харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.

3 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд хоёр талт харилцаа, хамтын ажиллагааг гүнзгийрүүлэн хөгжүүлэх, түүнчлэн харилцан сонирхсон олон улсын харилцааны асуудлаар төрөл бүрийн түвшинд тогтмол санал солилцоно.

4 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд хоёр орны төрийн байгууллага хоорондын харилцаа, холбоог хөгжүүлэхэд тус дөхөм үзүүлнэ.

5 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд засаг захиргааны нэгжийн түвшинд шууд харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд өөрийн иргэд болон төрийн бус байгууллага хоорондын холбоог хөгжүүлэхэд тус дөхөм үзүүлнэ.

6 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд энх тайван, аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх, эдийн засаг, хүрээлэн буй орчныг хамгаалах зэрэг олон улсын тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх үүднээс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага болон олон улсын бусад байгууллагын хүрээнд хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.

7 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд харилцан хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжиж, хамгаалах бөгөөд худалдааг, түүний дотор гуравдагч орны түншийн оролцоотойгоор, хөгжүүлнэ.

8 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Тал тус бүр өөрийн нутаг дэвсгэрт Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө Талын аж ахуйн нэгжийн төлөөлөгчийн газрыг нээж, үйл ажиллагаа эрхлэхэд нь тус дөхөм үзүүлнэ.

Бүртгэлийн дугаар... 302-02

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

2026 оны 10 дугаар сарын 08

9 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Тал тус бүр Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө Талын тээврийн хэрэгсэл, зорчигч болон ачааг өөрийн нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрөхөд дэмжлэг үзүүлнэ.

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд далайд гарцгүй улсын хувьд олон улсын эрх зүйн зарчим, хэм хэмжээнд нийцүүлэн далайд гарах эрхээ эдлэхэд хамтран ажиллана.

10 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд онцгой байдал, хүний буруутай үйлдлээс үүдсэн болон байгалийн гамшгийн нөхцөл байдал болон тэдгээрийн хор уршгийг бууруулах чиглэлийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.

11 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд зохион байгуулалттай болон эдийн засгийн гэмт хэрэг, терроризм, иргэний агаарын тээврийн аюулгүй байдлын эсрэг чиглэсэн хууль бус үйлдэл, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодис, прекурсор болон зэвсгийн хууль бус эргэлт, соёлын болон түүхийн үнэт зүйл бүхий урлагийн бүтээл болон бусад зүйлийг хууль бусаар хил давуулахтай тэмцэхэд хамтран ажиллах, мөн иргэн, гэр бүл, эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэхэд шаардагдах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

12 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээнд дурдсан болон харилцан сонирхсон бусад асуудлаар Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд болон тэдгээрийн эрх бүхий байгууллага хооронд холбогдох хэлэлцээр байгуулж болно.

13 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээ нь Хэлэлцэн тохиролцогч Талуудын нэгдэн орсон олон улсын гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийг хөндөхгүй.

14 дүгээр зүйл

Энэхүү гэрээг тайлбарлах болон хэрэглэхээс үүдэн гарах аливаа маргааныг Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд хэлэлцэх болон зөвлөлдөх замаар шийдвэрлэнэ.

Бүртгэлийн дугаар. 302- 03

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлбар)
2016 оны 10 дугаар сарын 08

15 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохиролцогч Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр энэхүү гэрээнд тусад нь протокол байгуулах замаар нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд тэр нь энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг болно.

16 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээг соёрхон батлах бөгөөд соёрхон баталсан тухай Батламж жуух бичгийг солилцсон өдрөөс хүчин төгөлдөр болно.

17 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээг арван жилийн хугацаатай байгуулна. Хэрэв аль нэг Хэлэлцэн тохиролцогч Тал түүнийг цуцлах тухайгаа гэрээний хүчин төгөлдөр байх хугацаа дуусахаас зургаан сарын өмнө бичгээр нөгөө Талдаа мэдэгдээгүй тохиолдолд тав таван жилээр аяндаа сунгагдана.

Энэхүү гэрээг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Дүрмийн 102 дугаар зүйлд заасны дагуу НҮБ-ын Нарийн бичгийн дарга нарын газарт бүртгүүлнэ.

Энэхүү гэрээг Улаанбаатар хотноо 2024 оны 6 дугаар сарын 3^н өдөр монгол, беларусь, орос хэлээр тус бүр хоёр эх хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэр тус бүр адил хүчинтэй. Энэхүү гэрээг тайлбарлахад зөрүү гарвал орос хэлээрх эх бичвэрийг баримтална.

МОНГОЛ УЛСЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

БҮГД НАЙРАМДАХ БЕЛАРУСЬ
УЛСЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:

Бүртгэлийн дугаар.

302-04

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

2024 оны 10 дугаар сарын 08

ДОГОВОР О ДРУЖЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЯХ И СОТРУДНИЧЕСТВЕ МЕЖДУ МОНГОЛИЕЙ И РЕСПУБЛИКОЙ БЕЛАРУСЬ

Монголия и Республика Беларусь, далее именуемые Договаривающимися Сторонами,

опираясь на традиции дружественных отношений между народами двух стран,

убежденные в том, что развитие равноправного и взаимовыгодного сотрудничества между Монголией и Республикой Беларусь отвечает интересам их народов,

подтверждая приверженность целям и принципам Устава Организации Объединенных Наций,

желая придать новый качественный уровень двусторонним отношениям и укрепить их правовую базу,

договорились о нижеследующем:

Статья 1

Договаривающиеся Стороны развивают свои отношения как дружественные государства и руководствуются принципами взаимного уважения, независимости, государственного суверенитета, нерушимости границ, территориальной целостности, равноправия и невмешательства во внутренние дела, неприменения силы или угрозы силой, мирного урегулирования споров, соблюдения прав и свобод человека и добросовестного выполнения международных обязательств.

Бүртгэгийн дугаар.....

302-05..

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын тусгийн тайлал)

20 26 оны 10 дугаар сарын 08

Статья 2

Договаривающиеся Стороны развивают взаимовыгодное сотрудничество в политической, экономической, образовательной, научно-технической, социальной, культурной, гуманитарной, сельскохозяйственной и других областях, представляющих взаимный интерес.

Статья 3

Договаривающиеся Стороны регулярно проводят обмен мнениями на различных уровнях по вопросам развития и углубления двусторонних отношений и сотрудничества, а также по вопросам международных отношений, представляющим взаимный интерес.

Статья 4

Договаривающиеся Стороны будут содействовать развитию связей и контактов между государственными органами двух стран.

Статья 5

Договаривающиеся Стороны будут способствовать расширению прямых связей и сотрудничества на уровне административных единиц.

Договаривающиеся Стороны будут содействовать развитию контактов между их гражданами и общественными организациями.

Статья 6

Договаривающиеся Стороны будут развивать сотрудничество в рамках Организации Объединенных Наций и других международных организаций в интересах укрепления мира и безопасности, решения экономических, экологических и других актуальных международных проблем.

Статья 7

Договаривающиеся Стороны будут поощрять и защищать взаимные инвестиции, развивать торговлю, в том числе с участием партнеров из третьих стран.

Статья 8

Каждая из Договаривающихся Сторон способствует открытию и деятельности на своей территории представительств субъектов хозяйствования другой Договаривающейся Стороны.

Бүртгэлийн дугаар... 302-06...

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

20... оны... дугаар сарын... 08

Статья 9

Каждая из Договаривающихся Сторон содействует транзиту через свою территорию транспортных средств, пассажиров и товаров другой Договаривающейся Стороны.

Договаривающиеся Стороны, являясь государствами, не имеющими выхода к морю, будут сотрудничать в деле реализации их прав на доступ к морю в соответствии с принципами и нормами международного права.

Статья 10

Договаривающиеся Стороны развивают сотрудничество в целях взаимодействия в случае чрезвычайных ситуаций, техногенных и природных катастроф и минимизации их последствий.

Статья 11

Договаривающиеся Стороны сотрудничают в борьбе с организованной и экономической преступностью, терроризмом, незаконными актами, направленными против безопасности гражданской авиации, незаконным оборотом наркотических средств и психотропных веществ и прекурсоров, оружия, контрабандой, включая незаконное перемещение через границу произведений искусства и предметов, представляющих культурную и историческую ценность, а также создают условия для оказания взаимной правовой помощи по гражданским, семейным и уголовным делам.

Статья 12

По вопросам, являющимся предметом настоящего Договора, и другим вопросам, представляющим взаимный интерес, Договаривающиеся Стороны и их компетентные органы заключат соответствующие соглашения.

Статья 13

Настоящий Договор не затрагивает прав и обязательств Договаривающихся Сторон, вытекающих из других международных договоров, участниками которых они являются.

Статья 14

Споры относительно толкования и применения положений настоящего Договора подлежат разрешению путем консультаций и переговоров между Договаривающимися Сторонами.

Бүртгэлийн дугаар.....

302-07

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

2026 оны 10 дугаар сарын 08

Статья 15

По взаимному согласию Договаривающихся Сторон в настоящий Договор могут вноситься поправки, которые являются неотъемлемой частью настоящего Договора и оформляются отдельным протоколом.

Статья 16

Настоящий Договор подлежит ратификации и вступает в силу в день обмена ратификационными грамотами.

Статья 17

Настоящий Договор заключается сроком на десять лет. Его действие будет автоматически продлеваться на последующие пятилетние сроки, если ни одна из Договаривающихся Сторон путем письменного уведомления не заявит о своем желании денонсировать его, но не позднее, чем за шесть месяцев до истечения соответствующего срока его действия.

Настоящий Договор будет зарегистрирован в Секретариате Организации Объединенных Наций в соответствии со статьей 102 ее Устава.

Совершено в городе Улаанбаатар, 3 июня 2024 года в двух экземплярах, каждый на монгольском, белорусском и русском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

В случае возникновения разногласий в толковании положений настоящего Договора преимущество имеет текст на русском языке.

ЗА МОНГОЛИЮ:

ЗА РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ:

Бүртгэлийн дугаар... 302-08
МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН
(Албан тушаалын нэр)
(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлан)
2024 оны 10 дугаар сарын 08

**ДАГАВОР
АБ ДРУЖАЛЮБНЫХ АДНОСІНАХ І СУПРАЦОЎНІЦТВЕ
ПАМІЖ МАНГОЛІЯЙ І РЭСПУБЛІКАЙ БЕЛАРУСЬ**

Манголія і Рэспубліка Беларусь, якія далей называюцца Дагаворнымі Бакамі,
абапіраючыся на традыцыі дружалюбных адносін паміж народамі
дзвюх краін,
перакананыя ў тым, што развіццё раўнапраўнага і ўзаемакарыснага
супрацоўніцтва паміж Манголіяй і Рэспублікай Беларусь адпавядае інтарэсам
іх народаў,
пацвярджаючы прыхільнасць мэтам і прынцыпам Статута Арганізацыі
Аб'яднаных Нацый,
жадаючы надаць якасна новы ўзровень двухбаковым адносінам і
ўмацаваць іх прававую базу,
дамовіліся аб ніжэйпададзеным:

Артыкул 1

Дагаворныя Бакі развіваюць свае адносіны як дружалюбныя дзяржавы і кіруюцца прынцыпамі ўзаемнай павагі, незалежнасці, дзяржаўнага суверэнітэту, непарушнасці межаў, тэрытарыяльнай цэласнасці, раўнапраўя і неўмяшання ва ўнутраныя справы, непрымянення сілы або пагрозы сілай, мірнага ўрэгулявання спрэчак, захавання правоў і свабод чалавека і добрасумленнага выканання міжнародных абавязацельстваў.

Артыкул 2

Дагаворныя Бакі развіваюць узаемакарыснае супрацоўніцтва ў палітычнай, эканамічнай, адукацыйнай, навукова-тэхнічнай, сацыяльнай, культурнай, гуманітарнай, сельскагаспадарчай і іншых галінах, якія ўяўляюць узаемную цікавасць.

Бүртгэлийн дугаар. 302-09

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалын нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

2028 оны 10 дугаар сарын 28

Артыкул 3

Дагаворныя Бакі рэгулярна праводзяць абмен меркаваннямі на розных узроўнях па пытаннях развіцця і паглыблення двухбаковых адносін і супрацоўніцтва, а таксама па пытаннях міжнародных адносін, якія ўяўляюць узаемны інтарэс.

Артыкул 4

Дагаворныя Бакі будуць садзейнічаць развіццю сувязей і кантактаў паміж парламентамі і іншымі выбарнымі органамі ўлады дзвюх краін.

Артыкул 5

Дагаворныя Бакі будуць спрыяць пашырэнню прамых сувязей і супрацоўніцтва на ўзроўні адміністрацыйных адзінак.

Дагаворныя Бакі будуць садзейнічаць развіццю кантактаў паміж іх грамадзянамі і грамадскімі арганізацыямі.

Артыкул 6

Дагаворныя Бакі будуць развіваць супрацоўніцтва ў рамках Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і іншых міжнародных арганізацый у інтарэсах умацавання міру і бяспекі, вырашэння эканамічных, экалагічных і іншых актуальных міжнародных праблем.

Артыкул 7

Дагаворныя Бакі будуць стымуляваць і абараняць узаемныя інвестыцыі, развіваць гандаль, у тым ліку з удзелам партнёраў з трэціх краін.

Артыкул 8

Кожны з Дагаворных Бакоў узаемна прадастаўляе другому Дагаворнаму Боку рэжым найбольшага спрыяння ў галіне гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва і спрыяе адкрыццю і дзейнасці на сваёй тэрыторыі прадстаўніцтваў суб'ектаў гаспадаркі другога Дагаворнага Боку.

Артыкул 9

Кожны з Дагаворных Бакоў садзейнічае транзіту праз сваю тэрыторыю транспартных сродкаў, пасажыраў і тавараў другога Дагаворнага Боку.

Дагаворныя Бакі, з'яўляючыся дзяржавамі, якія не маюць выхаду да мора, будуць супрацоўнічаць у справе рэалізацыі іх правоў на доступ да мора ў адпаведнасці з прынцыпамі і нормаў міжнароднага права.

Артыкул 10

Дагаворныя Бакі развіваюць супрацоўніцтва ў мэтах узаемадзеяння ў выпадку надзвычайных сітуацый, тэхнагенных і прыродных катастроф і мінімізацыі іх наступстваў.

Бүртгэлийн дугаар. 302 - 10

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН

(Албан тушаалтны нэр)

(гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

2026 оны 10 дугаар сарын 08

Артыкул 11

Дагаворныя Бакі супрацоўнічаюць у барацьбе з арганізаванай і эканамічнай злачыннасцю, тэрарызмам, незаконнымі актамі, накіраванымі супраць бяспекі грамадзянскай авіяцыі, незаконным абаротам наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, зброі, кантрабандай, уключаючы незаконныя перамяшчэнні праз мяжу твораў мастацтва і прадметаў, якія ўяўляюць культурную і гістарычную каштоўнасць, а таксама ствараюць умовы для аказання ўзаемнай прававой дапамогі па грамадзянскіх, сямейных і крымінальных справах.

Артыкул 12

Па пытаннях, закранутых у гэтым Дагаворы, а таксама па іншых пытаннях, што ўяўляюць узаемны інтарэс, Дагаворныя Бакі і іх кампетэнтныя органы заключаць адпаведныя пагадненні.

Артыкул 13

Гэты Дагавор не закранае правоў і абавязальстваў Дагаворных Бакоў, якія вынікаюць з іншых міжнародных дагавораў, удзельнікамі якіх яны з'яўляюцца.

Артыкул 14

Спрэчкі адносна тлумачэння і прымянення палажэнняў гэтага Дагавора падлягаюць вырашэнню шляхам кансультацый і перагавораў паміж Дагаворнымі Бакамі.

Артыкул 15

Па ўзаемнай згодзе Дагаворных Бакоў у гэты Дагавор могуць уносіцца папраўкі, якія з'яўляюцца неад'емнай часткай гэтага Дагавора і афармляюцца асобным пратаколам.

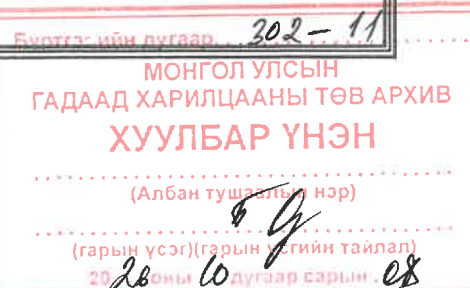
Артыкул 16

Гэты Дагавор падлягае ратыфікацыі і ўступае ў сілу ў дзень абмену ратыфікацыйнымі граматамі.

Артыкул 17

Гэты Дагавор заключаецца тэрмінам на дзесяць гадоў. Яго дзеянне будзе аўтаматычна працягвацца на наступныя пяцігадовыя тэрміны, калі ні адзін з Дагаворных Бакоў шляхам пісьмовага паведамлення не заявіць аб сваім жаданні дэансавачь яго, але не пазней чым за шэсць месяцаў да сканчэння адпаведнага тэрміну яго дзеяння.

Гэты дагавор будзе зарэгістраваны ў Сакратарыяце Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у адпаведнасці з Артыкулам 102 яе Статута.

Здзейснена ў горадзе Улан-Батары 3^й ЧАРВЭНЬ 2024 годзе ў
двух экзэмплярах, кожны на мангольскай, беларускай і рускай мовах, прычым
усе тэксты маюць аднолькавую сілу.

У выпадку ўзнікнення разыходжанняў у тлумачэнні палажэнняў гэтага
Дагавора перавагу мае тэкст на рускай мове.

ЗА МАНГОЛІЮ

ЗА РЭСПУБЛІКУ БЕЛАРУСЬ

Бүртгэсний дугаар 302-12
МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ
ХУУЛБАР ҮНЭН
(Албан тушаалын нэр)
(гарын үсэг) (гарын хсгийн тайлал)
20 26 оны 10 дугаар сарын 08

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах
Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай

ХУУЛИЙН ХЭРЭГЦЭЭ, ШААРДЛАГЫГ УРЬДЧИЛАН ТАНДАН СУДАЛСАН ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот

2026 он

НАЙРСАГ ХАРИЛЦАА, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ БЕЛАРУСЬ УЛС ХООРОНДЫН
ГЭРЭЭГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЦЭЭ, ШААРДЛАГЫГ
УРЬДЧИЛАН ТАНДАН СУДАЛСАН ТАЙЛАН

Энэхүү урьдчилан тандан судлах ажлыг Хууль тогтоомжийн тухай /шинэчилсэн найруулга/ хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1, 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.2 дахь заалтын дагуу явуулав. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.2-т заасан аргачлал буюу Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан Хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах аргачлалын дагуу хэрэгцээ, шаардлагыг тодорхойлж, зөвлөмж гаргав. Үүнд:

Аргачлалын 2.1-т заасан дараахь үе шаттайгаар судалгааг явуулав:

Аргачлалын 2.1.1 болон 3.1-д зааснаар асуудалд дүн шилжилгээ хийв. Энэхүү гэрээ нь хоёр улсын харилцааны үндсийг тодорхойлж өгч буй хоёр улсын харилцаа, бүх салбарын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой олон улсын гэрээ бөгөөд харилцааны эрх зүйн суурь баримт бичиг болно. Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1 дэх хэсэгт "Монгол Улсын олон улсын гэрээ" гэж Монгол Улс, Монгол Улсын Засгийн газраас гадаадын нэг болон хэд хэдэн улс, тэдгээрийн Засгийн газар, эсхүл олон улсын байгууллагатай тодорхой асуудлаар харилцан эдлэх эрх, хүлээх үүргийг тодорхойлон тогтоосон, олон улсын эрх зүйгээр зохицуулагдах, түүний төрөл, нэрнээс үл хамааран хоёр болон олон талын бичгээр үйлдсэн нэг, эсхүл өөр хоорондоо холбоотой хоёр болон хэд хэдэн баримт бичигт агуулагдаж байгаа олон улсын тохиролцоог ойлгоно гэж тодорхойлсон.

Тухайн асуудлаар эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж байгаа нийгмийн бүлэг, иргэд, аж ахуйн нэгж байхгүй болно.

Асуудал үүссэн шалтгаан нь хоёр улсын харилцааны суурь баримт бичиг болох энэхүү гэрээг байгуулахдаа талууд гэрээний 16 дугаар зүйлд "Энэхүү гэрээг соёрхон батлах бөгөөд Батламж жуух бичгийг солилцсон өдрөөс хүчин төгөлдөр болно" гэж тохиролцсон.

Монгол Улсын хувьд Евразийн эдийн засгийн холбоотой худалдаа, эдийн засгийн харилцааг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд түүний гишүүн бөгөөд Ази, Европыг холбосон дамжин өнгөрөх тээврийн гол зангилаа хэсэгт орших Бүгд Найрамдах Беларусь Улстай харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх үүднээс тус гэрээг байгуулсан.

Уг баримт бичиг нь хоёр талын эрх тэгш, харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Дүрмийн зорилго, зарчмыг хэрэгжүүлэх зорилгыг агуулсан олон улсын гэрээ болно.

Аргачлалын 2.1.2-т зааснаар асуудлыг шийдвэрлэх зорилгыг тодорхойлов.

Гэрээ хүчин төгөлдөр үйлчилж эхлэхийн тулд хууль тогтоомжийн шаардлагыг бүрэн хангах зорилготой. Үүний тулд Хууль тогтоомжийн тухай хууль болон Олон улсын гэрээний тухай хуульд заасан шаардлагуудыг хангаж, хуулиар уг гэрээг соёрхон баталж, улмаар Олон улсын гэрээний тухай хуулийн дагуу Батламж жуух бичиг үйлдэх журамтай. Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 3.1.3 дахь хэсэгт "Батламж жуух бичиг"

гэж олон улсын гэрээг Монгол Улсын Их Хурал соёрхон баталж хууль гаргасныг нотолж байгаа баримт бичгийг ойлгоно гэж тодорхойлсон.

Аргачлалын 2.1.3 болон 2.1.5, 5.1-т зааснаар тухайн асуудлыг зохицуулах хувилбаруудыг тогтоон, харьцуулан судалж, зохицуулалтын хувилбаруудыг харьцуулж дүгнэлт гаргав.

Аргачлалын 5.1-т зохицуулалтын 7 хувилбар байгаа бөгөөд 5.1.7 дахь хувилбарыг сонгов. 5.1.7-д зааснаар хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах замаар асуудлыг шийдвэрлэх зорилгыг биелүүлнэ. Энэхүү гэрээг байгуулахдаа талууд гэрээний 16 дугаар зүйлд “Энэхүү гэрээг соёрхон батлах бөгөөд Батламж жуух бичгийг солилцсон өдрөөс хүчин төгөлдөр болно” гэж тохиролцсон. Энэ нь олон улсын эрх зүйн нийтлэг зарчим бөгөөд бусад улс орнууд ч ийм арга замаар шийдвэрлэдэг уламжлалтай.

Аргачлалын 5.4-т хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах хувилбарыг шууд сонгох талаар заасан бөгөөд 5.4.3 т “Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр Монгол Улс тухайн асуудлаар дотоодын хууль тогтоомждоо нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинээр боловсруулах үүрэг хүлээсэн бол” гэж заасны дагуу Аргачлалын 5.4-т зааснаар хууль тогтоомжийн төсөл шууд боловсруулах хувилбарыг сонгох нь зүйтэй гэж дүгнэв.

Зөвлөмж

Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах аргачлал”-ын дагуу дараахь дүгнэлт, зөвлөмжийг гаргаж байна.

Гэрээний 16 дугаар зүйлд уг гэрээг хоёр тал соёрхон батлахаар тохиролцсон тул Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хурлаар соёрхон батлуулах шаардлагатай нь тогтоогдож байгааг үндэслэн аргачлалын 5.4-т зааснаар хуулийн төсөл шууд боловсруулах хувилбарыг сонгов.

Хууль батлагдсанаар хоёр улсын харилцаа, хамтын ажиллагааг улс төр, эдийн засаг, худалдаа, боловсрол зэрэг өргөн хүрээнд хөгжүүлэх нөхцөл бүрдэнэ. Монгол Улсын хувьд Беларусь Улстай Европоос Ази уруу дамжин өнгөрөх тээврийг хөнгөвчлөх, далайд гарцгүй орнуудын хүрээнд хамтран ажиллах, харилцан дэмжих боломжтой болно. Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай энэхүү үндсэн гэрээг түшиглэн цаашид аль нэг салбар харилцааг хамарсан, нарийвчилсан хоёр талын баримт бичиг байгуулах эрх зүйн үндэс бий болно гэж дүгнэж байна.

Хуулийн төслийн томъёолол нь ойлгомжтой, хоёрдмол утга санаагүй, тодорхой, Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хууль тогтоомжтой зөрчилдөөгүй, хууль, тогтоомжийн зүйл, заалт давхардаагүй, зөрчилдөөгүй гэж дүгнэж байна.

Энэхүү гэрээ нь “Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал” болон “Монгол Улсын гадаад бодлогын үзэл баримтлал”-д туссан “улс төр, дипломатын арга”-аар тусгаар тогтнол бүрэн эрх байдлаа хамгаалах, дэлхийн улс орнуудтай хоёр талын найрсаг харилцааг хөгжүүлэх тухай зарчимтай нийцэж байгаа бөгөөд эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн аливаа сөрөг үр дагавар үүсэхгүй.

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах
Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай

ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛСЭН ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот

2026 он

**“НАЙРСАГ ХАРИЛЦАА, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БҮГД
НАЙРАМДАХ БЕЛАРУСЬ УЛС ХООРОНДЫН ГЭРЭЭ”-Г СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛСЭН ТАЙЛАН**

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Тус үнэлгээний ажлын гол зорилт нь “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”- /цаашид “гэрээ” гэх/-г соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл /цаашид “хуулийн төсөл” гэх/-ийн үр нөлөөг үнэлж, хуулийн төслийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилган, хуулийг хэрэглэхэд ойлгомжтой, хэрэгжих боломжтой байдлаар боловсруулах, улмаар түүний чанарыг сайжруулах зорилгоор үр нөлөөний судалгаа хийхэд оршино.

Хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх судалгааг Засгийн газрын 2016 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 59 дүгээр тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан “Хуулийн төслийн үр нөлөө тооцох аргачлал” / Цаашид “аргачлал” гэх/ -д заасны дагуу дараахь үе шаттайгаар хийлээ. Үүнд:

1. Шалгуур үзүүлэлтийг сонгох,
2. Хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоох,
3. Шалгуур үзүүлэлтэд тохирох шалгах хэрэгслийн дагуу үр нөлөөг тооцох,
4. Үр дүнг үнэлэх, зөвлөмж өгөх зэрэг болно.

ХОЁР. ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙГ СОНГОХ

Хуулийн төслийн үр нөлөөний үнэлгээг хийхдээ үндсэн 6 шалгуур үзүүлэлтээс доорх 3 шалгуур үзүүлэлтийг сонгов. Үүнд:

1. Зорилгод хүрэх байдал,
2. Ойлгомжтой байдал,
3. Харилцан уялдаа зэрэг болно.

Гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийн зохицуулалт нь хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хуулийн төслийг боловсруулах үндэслэл, шаардлагад нийцсэн эсэхийг үнэлэх үүднээс “Зорилгод хүрэх байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийг сонгов.

“Ойлгомжтой байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлт нь тухайн хуулийг хэрэгжүүлэх, хэрэглэх этгээдэд ойлгомжтой томъёологдсон, логик дараалалтай эсэхийг тогтоодог ба хуулийн төслөөр монгол болон гадаад хэлээр боловсруулсан гэрээний эх бичвэрийг соёрхон батлах тул уг шалгуур шаардлагатай юм.

Хуулийн төслийг соёрхон баталснаар Монгол Улсын Үндсэн хууль, холбогдох бусад хуульд нийцсэн эсэхийг “Харилцан уялдаа” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийг ашиглан аргачлалд заасан асуултад хариулах байдлаар үнэлэхийг зүйтэй гэж үзэв.

ГУРАВ. ХУУЛИЙН ТӨСЛӨӨС ҮР НӨЛӨӨГ НЬ ТООЦОХ ХЭСГЭЭ ТОГТООХ

Хуулийн төсөл нь нэг зүйлтэй бөгөөд “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон баталж, хүчин төгөлдөр болгох зорилготой болно. Гэрээ нь хоёр улсын хооронд эрх тэгш, харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг НҮБ-ын Дүрмийн зорилго зарчмын хүрээнд хөгжүүлэх зорилго агуулж байгаа бөгөөд оршил хэсэг болон 17 зүйлээс бүрдэнэ. Эдгээр зүйл нь хоёр талын харилцааны салбар, чиглэлийг тодорхойлох (2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 дүгээр зүйл), хоёр талын харилцааг хэрэгжүүлэх зарчим, арга хэлбэрийг тогтоох (1, 3, 6, 8 дугаар зүйл) болон гэрээний заалтын үйлчлэлийг заах (13, 14, 15, 16, 17 дугаар зүйл) талаар зохицуулалтууд агуулсан байна.

Аргачлалын 3.2-т “Хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх хэсгийг тогтоохдоо шууд үр дагавар үүсгэж байгаа гол ач холбогдолтой зохицуулалтыг олж тогтоох нь зүйтэй” гэж заасны дагуу хуулийн төслөөр соёрхон батлагдах гэрээний гол, чухал ач холбогдолтой зохицуулалт заалтуудыг доорх байдлаар сонгон авав. Үүнд:

- “Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйл болон гэрээний 2-12 дугаар зүйлийг,
- Аргачлалд заасны дагуу “Харилцан уялдаа” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд гэрээ болон хуулийн төслийг бүхэлд нь,
- Гэрээ нь олон улсын эрх зүйн баримт бичиг тул зохистой гэж үзэн “ойлгомжтой байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд түүний нийт заалтыг тус тус хамруулав.

ДӨРӨВ. ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТЭД ТОХИРОХ ШАЛГАХ ХЭРЭГСЛИЙН ДАГУУ ҮР НӨЛӨӨГ ТООЦОХ

Хуулийн төслөөс нөлөөг тооцох хэсгийг тогтоохдоо 3 шалгуур үзүүлэлт тус бүрд хамрах хуулийн төслийн болон гэрээний заалтууд, түүнчлэн шалгуур үзүүлэлтэд тохирох шалгах хэрэгслийг доорх байдлаар хүснэгтэд сонгов.

№	Шалгуур үзүүлэлт	Үр нөлөөг үнэлэх хэсэг	Тохирох шалгах хэрэгсэл
1.	Зорилгод хүрэх байдал	Хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйл болон гэрээний 2-12 дугаар зүйл	Зорилгод дүн шинжилгээ хийх
2.	Харилцан уялдаа	Хуулийн төсөл бүхэлдээ	Аргачлалын 4.10 дахь хэсэгт заасан асуултад хариулах замаар уялдаа холбоог тогтоох.

3.	Ойлгомжтой байдал	Гэрээний нийт заалт	Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 болон 30 дугаар зүйлд заасан шаардлага, Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах аргачлал баримталсан эсэхийг шалгах
----	-------------------	---------------------	---

Дээрх хүснэгтийн дагуу хуулийн төслийн үр нөлөөг дараахь байдлаар үнэлж байна.

1. “Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийсэн үнэлгээ:

Гэрээний оршил хэсэгт хоёр улсын харилцааг гүнзгийрүүлэх, шинэ түвшинд гаргах, эрх зүйн үндсийг бэхжүүлэх гэсэн зорилгыг тодорхой заасан байна.

Эдгээр зорилгыг хэрэгжүүлэх үүднээс гэрээнд гадаад харилцааны хамрах хүрээ, салбар тодорхойлсон болон харилцааг хэрэгжүүлэх арга хэлбэрийг тогтоох зохицуулалтыг тусгасан заалтууд орсон.

Хоёр талын харилцааны хамрах хүрээ, салбарыг дараахь байдлаар тогтоосон байна. Үүнд:

1. Хамтын ажиллагааны чиглэлүүд (улс төр, эдийн засаг, боловсрол, шинжлэх ухаан, техник, нийгэм, соёл, хүмүүнлэг, хөдөө аж ахуйн болон харилцан сонирхсон бусад салбар, төрийн байгууллага, засаг захиргаа, иргэд болон хоорондын харилцаа)-ийг 2 болон 4 дүгээр зүйлд тусгасан. Энэ нь маш өргөн хүрээг хамарч байгаа тул харилцааг гүнзгийрүүлэх, шинэ түвшинд гаргах гэсэн гэрээний зорилгод нийцэж, түүнийг хэрэгжүүлэхэд өргөн боломжийг бүрдүүлж өгч байна.
2. Тодорхой салбарыг 7 дугаар зүйл (хөрөнгө оруулалт, худалдаа), 9 дүгээр зүйл (өнгөрөх тээвэр, далайд гарцгүй орны хамтын ажиллагаа), 10 дугаар зүйл (онцгой байдал, гамшгийн үеийн хамтын ажиллагаа) болон 11 дүгээр зүйлд (гэмт хэрэгтэй тэмцэх хамтын ажиллагаа) тусгайлан дэлгэрүүлж заасан нь харилцааг шинэ шатанд гаргах зорилготой холбоотой бөгөөд хоёр улс цаашид энэхүү тусгай салбарт илүү ач холбогдол өгч, түүнчлэн харилцааг зөвхөн найрсаг байхаар бус хоёр талд бодитойгоор ашигтай, үр дүнтэй байхаар зохицуулсан байна. Үүнээс гадна тодорхой салбарыг гэрээний зүйлүүдэд ийнхүү тусгайлан зааж өгсөн нь эдгээр зүйл дээр тулгуурлан шинэ хэлэлцээр, эсхүл баримт бичиг байгуулж, харилцааг баяжуулахад дөхөмтэй болгож байна.

Харилцааг хэрэгжүүлэх арга хэлбэрийн тухайд 3 дугаар зүйлд бүх түвшний яриа хэлэлцээ хийх талаар, 6 дугаар зүйлд НҮБ болон олон улсын бусад байгууллагын хүрээнд хамтран ажиллах талаар, 8 дугаар зүйлд аж ахуйн төлөөлөгчийн газар нээхийг дэмжих талаар, 12 дугаар зүйлд сонирхсон аль нэг асуудлаар хэлэлцээр байгуулах боломжийн талаар тус тус тусгажээ. Өөрөөр хэлбэл хоёр улс хоорондоо бүх түвшинд, форматаар тогтмол яриа хэлэлцээ хийх, мөн баримт бичиг байгуулах замаар харилцааг гүнзгийрүүлэх, шинэ түвшинд гаргах, эрх зүйн үндсийг бэхжүүлэх гэсэн зорилгыг биелүүлэх талаар тусгажээ. Энэ нь харилцааг хөгжүүлэх хялбар бөгөөд нэмэлт болзол нөхцөл, зардал шаардахгүй арга хэлбэр юм.

2. “Харилцан уялдаа” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийсэн үнэлгээ:

Хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх аргачлалын 4.10-д заасан хуулийн төслийн уялдаа холбоог тогтоох асуултад хариулт өгөх замаар шалгав.

Асуулт	Хариулт
Хуулийн төслийн зохицуулалт тухайн хуулийн зорилттой нийцэж байгаа эсэх	Тийм
Хуулийн төслийн “Хууль тогтоомж” гэсэн хэсэгт заасан хуулиудын нэр тухайн харилцаанд хамаарах хууль мөн эсэх	Хуулийн төсөлд “Хууль тогтоомж” гэсэн хэсэг байхгүй
Хуулийн төсөлд тодорхойлсон нэр томъёо тухайн хуулийн төслийн болон бусад хуулийн нэр томъёотой нийцэж байгаа эсэх	Тийм
Хуулийн төслийн зүйл, заалт тухайн хуулийн төсөл болон бусад хуулийн заалттай нийцэж байгаа эсэх	Тийм
Хуулийн төслийн зүйл, заалт тухайн хуулийн төслийн болон бусад хуулийн заалттай давхардсан эсэх	Үгүй
Хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх этгээдийг тодорхой тусгасан эсэх	Тийм
Хуулийн төсөлд шаардлагатай зохицуулалтыг орхигдуулсан эсэх	Үгүй
Хуулийн төсөлд төрийн байгууллагын гүйцэтгэх чиг үүргийг давхардуулан тусгасан эсэх	Үгүй
Төрийн байгууллагын чиг үүргийг төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоодоор гүйцэтгүүлэх боломжтой эсэх	Үгүй
Татварын хуулиас бусад хуулийн төсөлд албан татвар, төлбөр, хураамж тогтоосон эсэх	Үгүй
Тухайн хуулийн төсөлд тусгасан тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой зохицуулалтыг Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуульд тусгасан эсэх	Хуулийн төсөлд зөвшөөрөлтэй холбоотой зохицуулалт байхгүй
Монгол Улсын Үндсэн хууль болон Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасан хүний эрхийг хязгаарласан зохицуулалт тусгасан эсэх	Үгүй

Хуулийн төслийн зүйл, заалт жендерийн эрх тэгш байдлыг хангасан эсэх	Тийм
Хуулийн төсөлд шударга бус өрсөлдөөнийг бий болгоход чиглэсэн заалт тусгагдсан эсэх	Үгүй
Хуулийн төсөлд авлига, хүнд суртлыг бий болгоход чиглэсэн заалт тусгагдсан эсэх	Үгүй
Хуулийн төсөлд тусгасан хориглосон хэм хэмжээг зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагын талаар тодорхой тусгасан эсэх	Хуулийн төсөл хариуцлага хүлээлгэх харилцаанд хамаарахгүй

3. “Ойлгомжтой байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийсэн үнэлгээ

Хуулийн төслийн зохицуулалт нь найруулга, хэлзүйн болон агуулгын хувьд ойлгомжтой байдлаар томъёологдсон эсэхийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд заасан хууль тогтоомжийн төслийн эх бичвэрийн агуулгад тавих нийтлэг шаардлага, мөн хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан хуулийн төслийн хэл зүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлагын хүрээнд доорх байдлаар үнэлгээ хийв.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд заасан Хуулийн төслийн эх бичвэрийн агуулгад тавих нийтлэг шаардлага	
Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн зохицуулалт	Хуулийн төслийн зохицуулалтад үнэлгээ хийсэн байдал
29.1.1.Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд нийцсэн, бусад хууль, үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлоготой уялдсан байх	Шаардлага хангасан
29.1.2.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцаанд хамаарах асуудлыг бүрэн тусгасан байх	Шаардлага хангасан
29.1.3.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцааны хүрээнээс хальсан асуудлыг тусгахгүй байх	Шаардлага хангасан
29.1.4.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцаанд үл хамаарах хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах буюу хүчингүй болсонд тооцох тухай заалт тусгахгүй байх	Шаардлага хангасан
29.1.5.зүйл, хэсэг, заалт нь хоорондоо зөрчилгүй байх	Шаардлага хангасан
29.1.6.хэм хэмжээ тогтоогоогүй, тунхагласан шинжтэй буюу нэг удаа хэрэгжүүлэх заалт тусгахгүй байх	Шаардлага хангасан
29.1.7.бусад хуулийн заалтыг давхардуулан заахгүйгээр шаардлагатай бол түүнийг эш татах, энэ тохиолдолд эшлэлийг тодорхой хийж, хуулийн нэр болон хэвлэн нийтэлсэн албан ёсны эх сурвалжийг бүрэн гүйцэд заасан байх	Шаардлага хангасан

29.1.8.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцаа, хуулийн үйлчлэх хүрээ, эрх зүйн харилцаанд оролцогч хүн, хуулийн этгээдийн эрх, үүрэг, зохицуулалтад удирдлага болгох зарчим, харгалзан үзэх нөхцөл байдал, нийтийн эрх зүйн этгээдийн чиг үүрэг, эрх хэмжээ, тэдгээрийг биелүүлэх журмыг тусгасан байх	Шаардлага хангасан
29.2.Хуулийн төсөлд шаардлагатай тохиолдолд эрх зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлага, хуулийн хүчин төгөлдөр болох хугацаа, хууль буцаан хэрэглэх тухай заалт, хуулийг дагаж мөрдөх журмын зохицуулалт, бусад хуулийн зүйл, хэсэг, заалтыг хүчингүй болсонд тооцох, зарим үг, өгүүлбэр, тоо, тэмдэг хасах талаар тусгана	Шаардлага хангасан
29.3.Шаардлагатай тохиолдолд бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах болон хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай дагалдах хуулийн төслийг боловсруулна	Шаардлага хангасан
29.4.Энэ хуулийн 14.5-д зааснаас бусад хуулийн төслийг дагалдуулан анхдагч болон шинэчилсэн найруулгын төслийг өргөн мэдүүлэхийг хориглоно	Шаардлага хангасан
Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан хуулийн төслийн хэлзүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлага	
30.1.1.Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуульд хэрэглэсэн нэр томъёог хэрэглэх	Шаардлага хангасан
30.1.2.нэг нэр томъёогоор өөр өөр ойлголтыг илэрхийлэхгүй байх	Шаардлага хангасан
30.1.3.үг хэллэгийг монгол хэл бичгийн дүрэмд нийцүүлэн хоёрдмол утгагүй товч, тодорхой, ойлгоход хялбараар бичих	Шаардлага хангасан
30.1.4.хүч оруулсан нэр томъёо хэрэглэхгүй байх	Шаардлага хангасан
30.1.5.жинхэнэ нэрийг ганц тоон дээр хэрэглэх	Шаардлага хангасан

ТАВ. ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЖ, ЗӨВЛӨМЖ ӨГӨХ

Энэ үе шатанд үр дүнг баримтжуулж, үнэлж, зөвлөмж өгөв.

1. **Үр дүнг баримтжуулах:** Үр нөлөөний үнэлгээг хийхдээ хуулийн төсөл, гэрээ болон хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг ашиглав.
2. **Үнэлэх:** Хуулийн төслийг 3 шалгуур үзүүлэлтэд тохирсон шалгах хэрэгслийг ашиглан үнэлгээг хийхэд дараахь үр дүн гарав. Үүнд:
 - Зорилгод хүрэх байдал: Энэхүү шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төсөл болон гэрээний зорилго нь олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээ, зарчмыг баримталж энхийг эрхэмлэсэн гадаад бодлого явуулах талаарх Монгол Улсын Үндсэн хуулийн заалт болон Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, Гадаад бодлогын

үзэл баримтлалд тусгаар тогтнол, язгуур эрх ашгийг улс төр, дипломатын аргаар хамгаалах тухай тодорхойлсонтой бүрэн нийцэж байна. Үүнээс гадна хуулийн төсөл, гэрээнд тусгасан зохицуулалтуудыг харьцуулан судлахад хуулийн төслийн болон гэрээний зорилтыг хэрэгжүүлэхэд үр нөлөөтэй гэж дүгнэв.

- Харилцан уялдаа: Аргачлалд заасан асуултад хариулах байдлаар хуулийн төслийн уялдаа холбоог шалгахад шаардлага хангасан бөгөөд бусад хууль, тогтоомжтой зөрүү үүсэхгүй гэж үзэв.
- Ойлгомжтой байдал: Хуулийн төсөл, гэрээний эх бичвэр нь Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасан агуулга, хэл зүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлагыг хангасан гэж үзэв.

3. Зөвлөмж өгөх

Шалгуур үзүүлэлт дээр тулгуурласан үнэлгээг үндэслэн гэрээг соёрхон баталж, хүчин төгөлдөр болгох нь гадаад бодлогын хэрэгжилтэд үр нөлөөтэй гэж дүгнэв. Хуулийн төсөл болон гэрээнд тусгасан зохицуулалтууд нь гэрээний зорилготой нийцэж, түүнийг хэрэгжүүлэхэд үр дүнтэй байна. Хуулийн төслийн томъёолол нь ойлгомжтой, хоёрдмол утга санаагүй, тодорхой, Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хууль тогтоомжтой зөрүү гарахгүй гэж үзэв.

-oOo-

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах
Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай

ХУУЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО ХИЙСЭН ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот

2026 он

ҮНДЭСЛЭЛ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсэгт заасны дагуу “Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд үүсэх зардлыг Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал” /цаашид “аргачлал” гэх/-ын дагуу тооцлоо.

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ БАТЛАГДСАНААР ИРГЭН, ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТАЛААР

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай хуулийн төсөлд иргэн, хуулийн этгээдэд шууд үүрэг бий болгосон заалт тусгаагүй бөгөөд хуулийг хэрэгжүүлэх этгээд нь Монгол Улсын Засгийн газар тул аргачлалд заасны дагуу иргэн, хуулийн этгээдийн хувьд зардал үүсгэх эсэхийг тооцоолох шаардлагагүй байна.

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ БАТЛАГДСАНААР УЛСЫН ТӨСВӨӨС ҮҮСЭХ ЗАРДЛЫН ТАЛААР

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай хуулийн төсөлд найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааг хэрэгжүүлэхдээ Монгол Улс Бүгд Найрамдах Беларусь Улстай яриа хэлэлцээ хийх, хоёр талын уулзалт зохион байгуулах болон баримт бичиг байгуулах талаар заасан нь дипломат харилцааны хэвийн ажиллагаа бөгөөд үүнийг хэрэгжүүлэх зардал нь Монгол Улсын ГХЯ-ны жил бүрийн төсөвт тусгагдсан. Иймд хуулийг хэрэгжүүлснээр улсын төсөвт нэмэлт зардал, ачаалал үүсэхгүй гэж үзэв.

АЖЛЫН ХЭСГИЙН НЭРС

“Найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах
Беларусь Улс хоорондын гэрээ”-г соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл

(УИХ-ын чуулган болон Байнгын хорооны хуралдаанд оролцох)

№	Овог, нэр	Албан тушаал	Утасны дугаар
1.	Батмөнхийн Батцэцэг	Гадаад харилцааны сайд	
2.	Бирваагийн Мандахбилэг	Гадаад харилцааны яамны Гэрээ, эрх зүйн газрын захирал	95958855
3.	Ганхуурайн Баттунгалаг	Гадаад харилцааны яамны Европ, Африкийн газрын захирал	99117546
4.	Чадраабалын Гантулга	Гадаад харилцааны яамны Гэрээ, эрх зүйн газрын зөвлөх	94119477
5.	Эрдэнжавын Мөнхбаяр	Гадаад харилцааны яамны Европ, Африкийн газрын Нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга	95940900

-oOo-